

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΤΟΠΙΚΩΝ ΕΠΙΘΕΤΩΝ ΤΗΣ ΝΕΩΤΕΡΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ

I

Τοπικά Τήγου και Κεφαλληνίας.

Τοπικά σπανιότερον, και *έθνικά* συνηθέστερον, ώνόμαζαν οί παλαιοί γραμματικοί τὰ έξ ονομάτων χωρών, πόλεων ή κομών παραγόμενα επίθετα τών κατοίκων, π. χ. *Άθηναίος*, *Έθνικά* δ' έπεγράφετο, ώς γνωστόν, και τὸ πολύτιμον έργον Στεφάνου τοῦ Βυζαντίου, τοῦ όποίου σφίζεται έπιτομή. (Έκδοσις Meinekii, Berolini, 1849).

Ήμεϊς προειμήσαμεν τὸν α' όρον, ώς πλέον εύληπτον, άφ' οῦ τὸ *έθνικός* άπό τοῦ παρελθόντος αϊώνος είναι καθιερωμένον ώς αντίστοιχον τοῦ γαλλικοῦ *national*, οί δέ Πατέρες τῆς Έκκλησίας τὸ είχαν μεταχειρισθῆ ώς ίσοδύναμον τοῦ *ειδωλολάτρης*. Είναι μὲν άληθές, ότι *τοπικά* συνήθως έλέγοντο τὰ έπιρρήματα, π. χ. *Άγνουιτόθεν* (Στεφάνου σ. 19, 17), *Άραφηνόθεν* (σ. 110, 2), άλλ' έπίσης και τὰ τών κατοίκων (βλ. σ. 17, 5 και 105 18 «*Άπόκοπα οὔδετέρωσ, .. τὸ τοπικὸν Άποκοπίτης ἢ Άποκοπηνός*»). Όταν δέ εις τὸ *τοπικὸν* προστεθῆ και ἡ λέξις επίθετον ἢ έπίρρημα, οὔδεμία βεβαίως άσάφεια δύναται νά προκύψη.

Περί τών τοπικῶν, όσα μεταχειριζόμεθα σήμερα οί Έλληνες, δέν κατηρτίσθη μέχρι τοῦδε συστηματικῆ έργασία. Δηλαδή πολλοί λόγιοι έδημοσίευσαν τοιαῦτα και παρατηρήσεις τινάς περι αὐτῶν, άλλ' οὔδεμιᾶς έλληνικῆς χώρας κατεγράφησαν πάντα τὰ τοπικά πλὴν τῆς Νάξου¹.

¹ Περί έθνικῶν έγραφαν:

Γ. Ν. Χατζιδάκις, Μεσαιωνικά και νέα Έλληνικά τόμ. Β' (1907) σ. 72 σημ. (περί τῆς καταλήξεωσ - οὔσις) και σ. 437 (περί τῆσ - αἰοσ).

Κ. Ι. Άμαντοσ έν Άθηνάσ τόμ. 23 (1911) σ. 485 (περί τών έν Χίφ καταλήξεωσ - ίτης - οὔσις - ιανός).

Π. Γ. Ζερλέντης έν Άθηνάσ τόμ. 28 (1916) σ. 297 (Ναξίον Έθνικά).

Άνθιμοσ Α. Παπαδόπουλοσ έν Λεξικογραφικῶ Άρχείφ τόμ. Ε (1918) σ. 206. (Τοπωνύμια και Έθνικά έν Πόντφ).

Ν. Γ. Πολίτης, Λαογραφικά Σύμμεικτα τόμ. α' (1920) σ. 146 (περί τῆσ καταλήξεωσ ιανός).

Φ. Κοουκουλέσ έν Λεξικογραφικῶ Άρχείφ τόμ. ζ' (1923) σ. 266 (περί τῆσ καταλήξεωσ - αἰοσ).

Καὶ ὅμως καὶ ἡ ἐργασία αὕτη εἶναι χρήσιμος ὄχι μόνον εἰς τὰς γραμματικὰς μελέτας, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς τοπωνυμικὰς καὶ τὰς ἱστορικὰς. Διότι πρῶτον καταλήξεις τινές, ἀληθῶς ὀλίγισται, κατερχόμεναι ἀπὸ τῶν ἀρχαίων χρόνων, μαρτυροῦν καὶ αὐτὰ τὴν συνέχειαν τῆς παραδόσεως· π. χ. *Ἀθλόνα -νίτης*, *Σμυρναῖος - Σμυρνιός*, (ἡ μεταβολὴ τοῦ -ναῖος εἰς -νιός εἶναι ἀπλῶς φωνητικῆ) *Πραιτώριον - Πρωτώριον* (ἐν Κύπρῳ) *Πραιτωριανός - Πρωτωρκανός*· ἄλλαι δὲ «περιτελλομένων ἐνιαυτῶν» μετεβλήθησαν δις καὶ τρίς, π. χ. *Πάφος - Πάφιος* (καὶ τοῦτο μόνον ἐγίνωσκεν ὁ Στέφανος)· ἔπειτα *Παφηνός* καὶ σήμερον *Παφίτης* καὶ εἰρωικῶς *Πάφιος*· (πρβ. Κουκουλὲν σ. 267) ἄλλαι τέλος, προερχόμεναι ἀπὸ μεσαιωνικῶν κυρίων ὀνομάτων διδάσκουν περὶ τῶν ἑλληνικῶν ἢ φραγκικῶν οἰκογενειῶν, ὅσαι ἐγκατεστάθησαν ὡς κυρίαρχοι τῶν ἡμετέρων.

Ταῦτα συνορῶντες ἀπὸ πολλοῦ, ἐμελετήσαμεν ἐπὶ τόπου, πλὴν τῶν τοπωνυμίων, καὶ τὰ τοπικὰ τριῶν νήσων, κειμένων μακρὰν ἀλλήλων, τῆς Κύπρου, τῆς Τήνου καὶ τῆς Κεφαλληνίας, δημοσιεύομεν δὲ σήμερον τὰ τῶν δύο μικρότερων, ἐπιφυλασσόμενοι νὰ δημοσιεύσωμεν ἄλλοτε τὰ τῆς Κύπρου, καὶ, ἂν ὁ Θεὸς θέλῃ, καὶ ἄλλων νήσων, μετὰ παρατηρήσεων περὶ πάντων τῶν εἰς ἡμᾶς γνωστῶν.

Τὸ πρῶτον συναγόμενον πόρισμα τῆς ἐρεῦνης εἶναι τοῦτο, ὅτι ἐνῶ πλειστάκις ἐσώθησαν ἀρχαῖα ὀνόματα τῶν τόπων, σπανιώτατα τὰ τοπικὰ διατήρησαν τὰς ἀρχαίας καταλήξεις, ἀνεσχηματίσθησαν δὲ κατὰ τρόπους διαφόρους· οὕτως ἀντὶ ἐνὸς μόνου εἰς -ιος ἀρχαίου τύπου ἡμεῖς λέγομεν τοὺς ἑξῆς: *Κύπρος (Κύπριος) Κυπριώτης, Μύκονος (Μυκόνιος) Μυκονιάτης, Πάρος (Πάριος) Παριανός, Ρόδος (Ρόδιος) Ροδίτης, Σίφνος (Σίφνιος) Σιφνιός, Τήνος - Τήνιος - Δηνιακός*.

Τοιουτοτρόπως λοιπὸν ἄλλαι ἀλλαχοῦ ἐπέδωσαν καταλήξεις. Εἶναι δὲ αὐταὶ εἴτε ἀρχαῖαι, εἴτε μεταγενέστεραι, εἴτε φραγκικαί, εἴτε καὶ τουρκικαί. Ὡς παράδειγμα φέρομεν τὸ *Πύργος*, τοῦ ὁποίου ὡς ἐθνικὸν ἀναφέρει ὁ Στέφανος (σ. 541,6) τὸ *Πυργίτης*· ἀλλ' ἐν Ἠλείᾳ λέγεται *Πυργιώτης*, ἐν Κύπρῳ *Πυρκώτης*, ἐν Τήνῳ συνηθέστερον *Πυργιανός*, ἐν Χίῳ *Πυργί - Πυργούσις* καὶ ἐν Κεφαλληνίᾳ *Πυργισιᾶνος*, προσέλαβε δηλ. τὰς ἐν ἑκάστη νήσῳ συνηθεστέρως καταλήξεις. Ἄλλ' ἐνίοτε καὶ τὸ τοπικὸν τῆς αὐτῆς κώμης δὲν σχηματίζεται ὁμοίως καθ' ὅλην τὴν αὐτὴν χώραν. Π.χ. ἐν τῇ μικρᾷ Τήνῳ ὁ *Πυργιανός* λέγεται καὶ *Πυργιώτης*. Ἐν Κεφαλληνίᾳ καὶ ἀλλαχοῦ τῶν Ἰονίων νήσων ἐσώθη, καθὼς θὰ ἴδωμεν, καὶ ἡ βενετικὴ κατάληξις -ιᾶνος, ἀλλ' ἐνιαχοῦ σαλεύει καὶ ἐν Μακεδονίᾳ ἐλέγετο *Βιτώλια - λιᾶνος*.

Τέλος ἐν τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ καὶ τῇ Θράκῃ ἐλέγετο καὶ ἡ τουρκικὴ κατάληξις -λῆς (-ly) ἄλλοτε γνωστὴ καὶ ἐν τῇ Β. Ἑλλάδι· π.χ. *Βελεστινλῆς*. Οὕτως ἐλέγετο *Ἀιδινλῆς, Σαμψονλῆς, Τραπεζονλῆς, Κάϊσερλῆς, Σπάρταλῆς*, ἀλλὰ πολλαχοῦ ἐλέγοντο καὶ ἑλληνικὰ *Ἀιτάλεια, -λειώτης, Ταρσός, -ώτης*, ἰδίως ἐν τῷ Πόντῳ (βλ. Παπαδόπουλον σ. 207).

Οὗτο κανὼν τοῦ σχηματισμοῦ τῶν τοπικῶν ἐπιθέτων εἶναι ἀδύνατον νὰ τεθῆ. Ὡς παράδειγμα δὲ τῆς ποικιλίας τῶν σχηματισμῶν τούτων καὶ ἐν τῇ αὐτῇ νήσῳ φέρομεν τοπικά τινα τῆς Κύπρου, παραγόμενα ἐκ κωμῶν ἀρσενικοῦ, θηλυκοῦ καὶ οὐδετέρου γένους καὶ ἐνικοῦ καὶ πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ.

Ἄθρακός - κιώτης, ἀλλὰ Δωρός - ρίτης καὶ Μαζωτός - ζουδικιανός· Ὑψωνας - νιάτης, ἀλλὰ Κάθικας - Καθικιώτης· Ὀρά - ράτης, ἀλλὰ Δευτερά - ρκάτης· Βάβλα - λίτης, ἀλλὰ Πύλα - λιώτης καὶ Λεμόνα - νιάτης· Ζώδια - Ζωδικιάτης, ἀλλὰ Λάνα - Λανίτης, Λάγεια - γειώτης καὶ Νικόκλεια - εϊανός· Κυπεροῦντα - γκιώτης, ἀλλὰ Μακοῦντα - γκιανός· Ἀλέκτορα - ρκάτης, ἀλλὰ Τρόζαινα - νίτης· Πη(γ)ή - Πηώτης, ἀλλὰ Ζωπκῆ (Ζωοπηγῆ) - πκιάτης· Τόχνη - Τοχνήτης, ἀλλὰ Βώνη - νιάτης· Καλαθασὸ - σιώτης, ἀλλὰ Πλατανισσὸ - σίτης καὶ Λεμεσὸ - σιανός· Ποταμιῶν - μίτης, ἀλλὰ Ἀπ(αι)σιοῦ - Ἀφιώτης· Ἀγρωτήριν - ρκάτης, ἀλλὰ Πισσοῦριν - ρκάτης καὶ Τραχῶνιν - νίτης· Λευκόνοικον - κιάτης, ἀλλὰ Μένοικον - κιώτης καὶ Πέρακαμον - μίτης· Στρογγυλὸν - λιώτης, ἀλλὰ Πρασκειὸν - σίτης· Φλαμουδὸν - δικιώτης, ἀλλὰ Φτερικουδὸν - δικιάτης· οἱ (αἱ) Πλάτρες - Πλατορίτης, ἀλλὰ Ἀθμες - Δυμιώτης· Γερακὲς - κίτης, ἀλλὰ Ἀμμαδικὲς - δικιώτης· τὰ Μαρῶνια - νίτης, ἀλλὰ Βρο(δ)ίσια - σιάτης καὶ Διβάδκια - δικιώτης.

Ἄλλ' οὐχὶ διάφορα ἦσαν τὰ πράγματα κατὰ τοὺς ἐνδόξους χρόνους, δηλαδὴ ἕξ ὁμοίων τύπων παρήγοντο διαφορῶν καταλήξεων τοπικά, πολλάκις δὲ ὁ κάτοικος τῆς αὐτῆς πόλεως ὀνομάζετο διττῶς καὶ τριττῶς· τὴν ποικιλίαν δὲ ταύτην ἐθεώρει ὁ Στέφανος ὡς ἓνα ἐπὶ πλεόν λόγον τῆς σπουδῆς τῶν ἐπιθέτων τούτων· «μηδεὶς δὲ (λέγει σ. 1, 7) περιττολογίαν ἠγείσθω τὴν παράθεσιν τῶν ἐθνικῶν, διὰ τὸ ἀνόμοιον. Δέρβη. . τὸ δὲ ἐθνικὸν Δερβήτης καὶ Δερβαῖος, ὡς Σιδήτης καὶ Πυλῆτης. . καὶ Ἄλβη τὸ ἐθνικὸν Ἄλβανός· καὶ Ἄλύβη, τὸ δὲ ἐθνικὸν Ἄλυβαῖος καὶ Ἄλυβεύς. . ἀλλὰ καὶ Ἄλυβες· καὶ Ἀρτάκη Ἀρτακηνός (καὶ) Ἀρτάκιος, οὐκ Ἀρτακαῖος».

Διὰ τὸν αὐτὸν λοιπὸν λόγον ὀφείλομεν καὶ ἡμεῖς νὰ μιμηθῶμεν τὸ παράδειγμα τοῦ Στεφάνου, δηλ. νὰ σωρεύσωμεν πάντα, εἰ δυνατόν, τὰ τοπικά τῶν ἑλληνικῶν χωρῶν καὶ αὐτῶν τῶν συνοικιῶν, διότι οὐδ' αὐτά, καθὼς θὰ ἴδωμεν, εἶναι «περιττολογία».

Α'. Τοπικὰ Τήνον.

Οὐδὲν ἄπορον ὅτι ἐν τῇ μικρᾷ Τήνῳ ἐλαχίστην εὐρίσκομεν ποικιλίαν καταλήξεων· καὶ πρότερον, ἐπὶ Τουρκοκρατίας (1809), ὅτε ἀνεφέροντο πλὴν τῶν δύο πόλεων (Τήνου καὶ Πύργου) 66 χωρία τῆς νήσου (βλ. Ζαλλοῦν - Μαυρομαρᾶ σ. 35) καὶ νῦν, ὅτε περιορίσθησαν μόνις εἰς 40, τὰ πλεῖστα τοπικά λήγουν εἰς -ιανός, θηλυκὸν -ιανῆ (πληθ. -ιανές). Ἀναγράφοντες κατωτέρω πάντα τὰ σημερινὰ καὶ τινῶν συνοικιῶν (ὡς εἶναι π.χ. τὸ Καμάρι τῆς Στενῆς, ὁ Κουμνιάδος τῆς Καρναῶς, ὁ Σβιράδος τοῦ Τριποτάμου) παρενείρομεν ἐντὸς παρενθέσεως τὰ ὑπὸ τῶν Τηνίων μὴ προφερόμενα, ὅσάκις δὲν

ῥονίζονται φωνήεντα *ι* καὶ *ου*· τὸ προφερόμενον *ου* ἀντικαθιστᾷ τὸν φθόγγον *ο*, ὅστις ἀκούεται ἀσθενῶς μόνον ἐπὶ τῶν καταλήξεων, τὸ δὲ *ι* τὸ ἄτονον *ε*, ὅπερ ἀκούεται μόνον πρὸ τοῦ *ρ*.

τ' Ἀγάπ(ι) — Ἀγαπιανός	ἡ Μέσ(η) — Μίσσιανός
ἡ Ἄιτουφουλιὰ — Ἄιτουφουλιανός	ὁ Μ(ου)δάδος — Μάδιανός
ὁ Ἀπιργάδος — Ἀπιργαδιανός	ἡ Μολοῦ — Μολιανός
ὁ Ἀρνάδος — Ἀρναδιανός	ὁ Βερδιμάδος — Βερδιμιανός καὶ Βερδιμάρος -ρίτης
ὁ Βλασάδος — Βλασαδιανός	ὁ Βίναρδάδος — Βίναρδιανός
ἡ Βουλάξ(η) — Βουλαξιανός	ὁ Δαραβάδος — Δαραβαδιανός
τὰ Δυὸ χουριὰ — Δουνοχουριανός	ἡ Ἐνάρα — Ἐναριανός
τὸ Καμάρ(ι) — Καμαριανός	ἡ Περάστρα — Περαστιανός
ὁ Κάμπος — Καμπιανός	ἡ Πλατεῖα — Πλατειανός
ὁ Καρκάδος — Καρκαδιανός	ὁ Πύργος — Πργιανός καὶ Πργιώτης
ἡ Καρνὰ — Καρνανός	ὁ Σκαλάδος — Σκαλαδιανός
τὰ Κίλλιὰ — Κίλλιανός	τὸ Σκλαβουχώρ(ι) - Σκλαβουχοριανός
ὁ Κέχρος — Κίχριανός	τὸ Σμαρδάκ(ι)το — Σμαρδακιανός
ὁ Κ(ου)μάρος — Κμαριανός	ὁ Σβιράδος — Σβιραδιανός
ὁ Κουμιάδος — Κουμνιαδιανός	ἡ Στίνη — Στινιανός
ὁ Κτ(ι)κάδος — Κτκαδιανός	ὁ Τρ(ι)πόταμος — Τρ(ι)ποταμιανός
ὁ Κρόκος -Κροκιανός ἢ ἀπ' τὸν Κρόκο	ὁ Τζάδος — Τζαδιανός
ἡ Κώμ(η) — Κουμπιανός	ὁ Φαλαττάδος — Φαλατταδιανός
τὰ Λ(ου)τρὰ — Λτριανός	ὁ Χατζ(ι)ράδος — Χατζραδιανός.
ὁ Μαμμάδος — Μαμμαδιανός	
τὸ Μαρ(ου)λᾶ — Μαρλιανός	

Διαφόρως σχηματίζονται πλὴν τοῦ *Δηνιακός* *Δηνιακιά* μόνον τὰ ἑξῆς:
 τὰ Ἰστέρνια — Ἰστερινώτης -ώτσα Τριαδάρος -ρίτης -ρίτσα καὶ
 Καρδιανή — Καρδανιώτης -ώτσα Καθλικάρος - ἀπ' τὸν Κ.

Περὶ τῆς καταλήξεως -ιανός, ἣτις ἐπικρατεῖ ἀνὰ τὰς Κυκλάδας καὶ τὰς Σποράδας (*Συριανός*, *Ἀμουργιανός*, *Σκυριανός*) ὁ Στέφανος (σ. 16, 12) παρατηρεῖ ὅτι αὕτη προῆλθεν ἐκ τῶν ἐχόντων *ι* ἐν τῇ ρίζῃ, *Ἀσιανός*, *Καρδιανός*, ἔξ ὧν ἔπειτα καὶ «*Ταυριανός* καὶ *Σκορπιανός* καὶ *Ζυγιανός*, ἅπερ ἀπὸ τῶν Σκόρπων καὶ Ταύρων καὶ Ζυγῶν παράγεσθαι δοκοῦσι, δυνάμενα καὶ αὐτὰ ἀπὸ τῶν πρότερον παράγεσθαι τοπικῶν, *Ζυγίων*, *Σκορπίων*, *Ταυρίων*».

Καὶ περὶ τῆς -ιακός (π.χ. *Συμιακός*, *Τηνιακός*, *Τηλιακός*) φρονεῖ ὁ Στέφανος (σ. 16, 15), ὅτι προῆλθεν ἀπὸ τοῦ πρότερον ἐθνικοῦ· «ἀπὸ τῶν ἐθνικῶν ἐθνικά, ὡς τοῦ Ῥοδίου τὸ Ῥοδιακός κτητικὸν καὶ Σαμίου τὸ Σαμιακός», εἶναι δὲ φυσικὸν ὅτι κατὰ τὸ *Τηνιακὸν πλοῖον ἐλέχθη* καὶ *Τηνιακὸς ναύτης*· ὅτι δὲ τὸ τοπικὸν -ιακός ἐνωρὶς ἐλέγετο καὶ περὶ ἀνθρώπων μαρτυρεῖ τὸ *πεδιακός*, δι' οὗ κατὰ τὸν 6^{ον} π. Χ. αἰῶνα ἐκαλοῦντο ἐν Ἀθήναις οἱ ὀλιγαρχικοί.

(Ἀριστοτέλους «Ἀθηναίων πολιτεία, 13). Ὅμοίως ἐλέγετο καὶ τὸ -ικός· ὁ Ἀριστοφάνης (Ἀχαρνέων 180) λέγει «πρεσβυταί τινες Ἀχαρτικοί» ἀντὶ Ἀχαρνεῖς (πρβ. καὶ Στέφανον σ. 151, 12), οὕτω δ' ἐλέχθησαν κατόπιν καὶ Κρητικοί οἱ Κρητες, οὓς ὁ Πολύβιος (6, 45-47) λέγει Κρηταιεῖς. Ὁ γράψας τὴν ὑπόθεσιν τοῦ Ἱππολύτου τοῦ Εὐριπίδου λέγει τὴν Φαίδραν «Κρητικὴν γυναικα».

Ἐπέκτασιν τῆς καταλήξεως παρατηροῦμεν εἰς τὸ Κώμ(η) - Κομ(η)τιανός (ἐκ τοῦ Κομήτης), συγκοπὴν δὲ εἰς τὸ Σμαρδάκ(ι)το - Σμαρδακιανός. Ὅμοια παραδείγματα θὰ εὔρωμεν περισσότερα ἄλλαχού.

Β'. Τοπικὰ Κεφαλληνίας.

Τὰ τοπικὰ ἐπίθετα τῆς Κεφαλληνίας γίνονται πολὺ πλέον ἄξια μελέτης ἔνεκα τῆς στενωτάτης σχέσεως τῶν πλείστων πρὸς τὰ οἰκογενειακά. Ἡ Κεφαλληνία παρουσιάζει τοῦτο τὸ ἔξαιρετικὸν φαινόμενον, ὅτι τὰ ὀνόματα τῶν δύο τρίτων τῶν σημερινῶν αὐτῆς κωμῶν λήγουν εἰς ἄτα, σφίζοντα τὰ οἰκογενειακά ἐπώνυμα τῶν πρώτων οἰκιστῶν, καθὼς ἐν Παξοῖς πλείστα λήγουν εἰς -άτικα καὶ ἐν Κυθήροις εἰς -άνικα. Ὅθεν διεκρίναμεν τὰ τοπικὰ τῶν εἰς -άτα ληγόντων χωρίων ἀπὸ τῶν λοιπῶν¹.

Ἄλλὰ καὶ τῶν λοιπῶν χωρίων πολλὰ ὀνόματα εἶναι προφανῶς οἰκογενειακά, τινὰ δὲ λέγονται εἰσέτι κατὰ γενικὴν τοιαῦτα εἶναι τ' Ἀμπελά, τοῦ Βαλεριάνου, τοῦ Διγαλέτου, τοῦ Καπαντρίτη, ὁ Καραβάδος, τοῦ Κολαίτη, τοῦ Κουτροκόη, τοῦ Κρεμμύδη, τοῦ Μαρκόπουλου, τοῦ Ξερόπουλου, τοῦ Πάστρα, τοῦ Πεντόγαλου τοῦ Πετρουλή, τοῦ Σπαθῆ, τὸ Στάβερι τὸ Φισκάροδο, τοῦ Χαράκιη. Τινῶν τούτων δὲν ἐκόπησαν οὐδ' ἐπίθετα τοπικά, ἀλλ' ὁ κάτοικος λέγεται ἁπλῶς ὄχ τοῦ Κουτροκόη, ὄχ τοῦ Ξερόπουλου, δηλ. διὰ τῆς ὄχ (ἦτοι τῆς ἐκ) ἢ διὰ τῆς ἀπό.

Ἄλλ' ὁ σχηματισμὸς τῶν τοπικῶν ἐπιθέτων δὲν εἶναι πανταχοῦ ὁμοῖος. Τῶν εἰς -άτα πολλὰ συμπίπτουν πρὸς τὰ οἰκογενειακά, διότι σφίζονται καὶ αἱ οἰκογένειαι π.χ. Ἀννιᾶτα - Ἀννίος, Βλαχᾶτα - Βλάχος, Προκοπᾶτα - Προκόπις· τινὲς ὅμως οἰκογένειαι δὲν ἐτήρησαν τὸ ἀρχικὸν ὄνομα, ἀλλὰ προσέλαβαν καὶ τὴν κατάληξιν -ᾶτος, π.χ. Δρακᾶτα - Δρακᾶτος καὶ Θωμᾶτα - Θωμᾶτος, ἐνῶ πληθυντικῶς λέγονται Θωμᾶιοι. Εἰς τὴν κώμην (τὰ) Δομᾶτα διακρίνονται οἱ φέροντες τὸ ἐπώνυμον Δόμος Δομᾶιο ἀπὸ τῶν Δομάδων, τῶν φερόντων ἄλλο ἐπώνυμον κατοίκων· καὶ εἰς τὰ Σαρλᾶτα οἱ Σαρλαῖοι (ὁ οἶκος τῶν Σάρλων)

¹ Περὶ τούτων ὁ Ἄ. Μηλιαράκης (Γεωγραφία πολιτικὴ... τοῦ νομοῦ Κεφαλληνίας, Ἀθήνησι 1890 σ. 94) λέγει τὰ ἑξῆς: «Ὁ ἰδιάζων λεκτικὸς σχηματισμὸς τοῦ ἡμίσεος καὶ πλέον ἀριθμοῦ τῶν 226 χωρίων εἰς ἄτα ὑποθέτομεν ὅτι ἔχει ἰταλικὴν τὴν καταγωγὴν κατὰ τὸ Basilicata, Capitanata». Περὶ τῆς καταλήξεως -άτα θὰ γράψωμεν ἄλλοτε.

ἀπὸ τῶν *Σαρλάδων*, τῶν λοιπῶν, καὶ εἰς τὰ *Σβορωνᾶτα* οἱ *Σβορωνᾶτοι* ἀπὸ τῶν *Σβορωνάδων* κτλ. Τέλος ἄλλα σχηματίζουν τοπικὰ καὶ κατὰ τὸν ἑνικὸν διάφορα τῶν οἰκογενειῶν. Π.χ. Ἐπιθέματα Ἐπιθέματος ἐπώνυμον καὶ Ἐπιθεταῖος ὁ κάτοικος. Ὅθεν διακρίνομεν, ἰδίως τοὺς πληθυντικούς, διὰ τοῦ οἴκ. (οἰκογενειακὸν) ἀπὸ τοῦ κατ. (τῶν λοιπῶν κατοίκων).

Καὶ τὰ θηλυκὰ τῶν τοιούτων τοπικῶν ἅμα καὶ οἰκογενειακῶν σχηματίζονται διαφοροτρόπως, ποικίλλοντα ἰδίως κατὰ τὸν πληθυντικόν εἶναι δηλ. εἴτε ἀπλῶς συζυγικά εἰς -αῖνα π.χ. Ἐπιθεματα Ἐπιθεμαῖς - ὑπαῖνα, Δρακοπουλλάτα Δρακοπούλλαις - πούλλαινα εἴτε ὑποκοριστικά εἰς -οῦ περιλαμβάνοντα συζύγους καὶ κόρας, π.χ. Καλλιγᾶτα Καλλιγᾶς-γοῦ, Σιμοτᾶτα Σιμοτᾶς-τοῦ τούτων ἐνίοτε ὁ πληθυντικὸς λήγει κατὰ συμφυρμὸν εἰς -οῦδισσαις ἢ οῦδαινας π.χ. Μαγουλάτα Μαγουλάς - λοῦ - οῦδισσαις, Μουσαῖτα Μουσαῖς (Μωυσαῖς) - σοῦ - οῦδισσαις Ἐπιθεματα Ἐπιθεμαῖς (Ἐπιθεμαῖς), Ἐπιθεμαῖνα - γοῦδισσαις καὶ Ἐπιθεμαῖνοῦδαινας Ἐπιθεματα Ἐπιθεμαῖς - ἀραῖνα - ναις καὶ - ροῦδισσαις καὶ κατ' ἄλλον συμφυρμὸν Ζερβός - αῖνα, - ναις καὶ - αἰνοῦδισσαις κατόπιν δὲ καὶ ἑνικός. Καλάτα Καλάς - λούδισσαις Ἐπιθεματα Ἐπιθεμαῖς - μούδισσαις. Προκειμένου δὲ περὶ κορῶν, ὑπάρχει καὶ ἡ -πούλλα, ὅπως καὶ ἐν Νάξῳ (βλ. Ζερλέντη σ. 306) οὕτω λέγεται Ἐπιθεματα Ἐπιθεμαῖς - ροῦ καὶ - ροπούλλα, Μαθαῖτα Μαθαῖς - θιοῦ (ἢ γυναικα) καὶ - οπούλλα (ἢ κόρη) Ἐπιθεματα Ἐπιθεμαῖς - ζοπούλλα. «Ἐρχονται τρεῖς Ἐπιθεμαῖνοῦδαινας» σημαίνει κόραι τῆς κόμης τῶν Ἐπιθεμαῖνων. Τοσαῦτα περὶ τῶν ἰδιαζόντων τούτων ἐπιθέτων τῆς νήσου.

Ἄλλὰ πλήρης ἀναγραφή τῶν ἐκ τῶν εἰς -ᾶτα τοπικῶν ἐπιθέτων εἶναι σχεδὸν ἀδύνατος, διότι τινὰ τούτων εἶναι συνοικίαι, καὶ τοῦλάχιστον οἱ ἀπώτεροι ἀγνοοῦτες τὰς οἰκογενείας, λέγουν ὅχ τὰ ἢ ἀπὸ τὰ, τοῦτο δὲ εἶναι σύνθετος ἰδίως μεταξὺ τῆς νεωτέρας γενεᾶς. Παραλείπομεν λοιπὸν τοιαῦτα.

Καθαρῶς δὲ τοπικαὶ καταλήξεις εὐχρηστοὶ εἶναι αἱ ἀρχαῖαι -ιάτης (π.χ. Ἐπιθεματα Ἐπιθεμαῖτης) - ίτης (π.χ. Κοριᾶνα Κοριανίτης) - ώτης (π.χ. Βληχώτης) ἢ -ιώτης (π.χ. Ρίζα Ριζιώτης) ἔχουσαι θηλυκὸν εἰς -ισσαις καὶ ἢ -ηρός (π.χ. Διβαθὸ Διβαθηρός) ἔχουσαι θηλυκὸν εἰς -ναις, δηλαδὴ -ναῖα. Τέλος ἡ ἰταλικὴ -αῖνος, (Πεσσαῖδα Πεσσαδιᾶνος) ἐπεκτεινομένη καὶ εἰς -ισαῖνος, (π.χ. Σκάλα Σκαλισαῖνος) μετὰ θηλυκῶν εἰς -αῖνα.

Καὶ περὶ μὲν τῶν Ἑλληνικῶν θὰ διαλάβωμεν πραγματευόμενοι περὶ τῶν τοπικῶν ἐπιθέτων τῆς Κύπρου, περὶ δὲ τῆς ἰταλικῆς -αῖνος παρατηροῦμεν ὅτι πρότυπον αὐτῆς ἐν ταῖς Ἑλληνικαῖς χώραις ἦτο τὸ Βενεταῖνος. Ἡ δ' ἐπέκτασις αὐτῆς εἰς -ισαῖνος ἔγινεν, ὡς συνέβη καὶ ἐπὶ ἄλλων καταλήξεων, δηλαδὴ κατὰ τὸ πρότυπον ἄλλων τοπικῶν ἐχόντων τὸ ισ ἐν τῇ ῥίζῃ π.χ. Ἐπιθεματα Ἐπιθεμαῖνοῦδαινας.

Καταλέγομεν ἤδη τὰς κόμας καὶ τὰ τοπικά.

Κατὰ τὴν διαίρεσιν τοῦ Μηλιαράκη ἡ νῆσος διαιρεῖται εἰς 21 περιοχάς.

τὰς ἐξῆς, παρενείρομεν δ' εἰς ἕκαστον ὄνομα βραχυγραφίαν τῆς οἰκείας περιοχῆς.

Ἀθήρας (Ἀθ.), Ἀνωῆ (Ἀν.), Ἀργοστόλι (Ἀρ.), Εἰκοσιμία (Εἰ.), Ἐλιὸς (Ἐλ.), Ἐρισσος (Ἐρ.), Θηγιὰ (Θν), Κατωῆ (Κγ.), Κορωνοὶ (Κν.), Κρανιά (Κρ.), Λιθαθὼ (Λθ.), Μαλὰ (Μλ.), Μεσοχώρια (Μσ.), Μπάλταις (Μπ.), Ποταμιὰνα (Πτ.), Πύλαρο (Πλ.), Πυργὶ (Πρ.), (Ἀ)ρακλὶ (Ρκ.), Σάμη (Σμ.), Σκάλα (Σκ.), Ταλαμῆς (Τλ.).

α'. Τοπικὰ χωρίων, ληγόντων εἰς -ᾶτα

Ἀλειδιναῖτα (Πτ.), Ἀλειδίνης καὶ Λειδίνης καὶ Δειλίνης-ίνανα (Μηλιαρ. 62). Ἀλευροῖτα (Σμ.) κάτ. Ἀλευρᾶς - ἄδες. Ἀννιναῖτα (Πτ.), οἰκ. Ἀννινος - ναῖοι, Ἀδριολᾶτα (Ρα.), ὄχ. τ' Ἀ. Ἀδριτσᾶτα (Πλ.), οἰκ. Ἀδρίτσος - ἴτσαίνα. κάτ. Ἀδριτσιᾶνος - ἄνα - ανοπούλλα καὶ Ἀδριτσιώτης - ὠτίσσα. Ἀδνπᾶτα (Πλ.) οἰκ. Ἀδύπας - ὑπαίνα. Ἀστεροῖτα (Θν.), οἰκ. Ἀστέρης - ἔραίνα.

Βαρτσαμᾶτα (Μλ.), Βάρτσασμος - μάδες - τσάμιανα. Βασιλοπουλλᾶτα (Πλ.) Βασιλόπουλλος - ούλλαινα. Βλαχᾶτα (Εἰ.), Βλάχος - χοὶ καὶ χάδες, Βλάχαινα. Βλαχουλᾶτα (Ρη), - χούλης - λάδες - χούλαινα, - νες καὶ χούδισες. Βληχᾶτα (Σμ.) Βληχώτης - ὠταίνα.

Γεομεναῖτα (Ἐρ.), Γεομενης, οἰκ. - νῆδες, κατ. - νᾶδες θηλ. - νιώτίσσα. Γραιγουσᾶτα (συννοκία Ἀν.), Γραιγούσης - ούσαινα. Γριζᾶτα (Σμ.) οἰκ. Γρέζης - ἔζαινα, κάτ. Γριζιώτης - ὠτίσσα.

Δαμουλιαναῖτα (Ἀν), Δαμουλιᾶνος - ἄναινα. Δανγαῖτα (Πτ), Δανῆς (Δανὶδ) - γάδες - Δαύγαινα - νες καὶ γούδισες. Δαφναῖτα (συννοκία, Ρη) ὄχ τὰ Δ. Δελλαπορᾶτα (Ἀν.) οἰκ. Δελλαπόρτας - ὄρταίνα - ταῖκο. Δεμυνοσαδᾶτα (Τλ.), Δεμυνοσαδός - ἄδαινα - δαῖκο. Δεδρινᾶτα (Πλ.), Δεδρινός - νάδες - νιά. Δημυσιανᾶτα (Ρη), Δημυσιᾶνος. Δεβαροῖτα (Πλ.), Διβάρης οἰκ. - ἄρηδες, κάτ. - ράδες - θάραίνα. Δεφαναροῖτα (Ἐρ.) Δεφανάρης - ἄρηδες - ἄραίνα. Δρακᾶτα (Πλ.) οἰκ. Δρακᾶτος - ἄταίνα. Δρακοπουλλᾶτα (Πλ.) Δρακόπουλλος - ούλλαινα - λιώτίσσα.

Ζερβᾶτα (Σμ.), οἰκ. Ζερβός Ζέρβαινα - νες καὶ - νοούδισες. Ζόλα (Θν.) ὄχ τὰ Ζ. ἢ Ζολιάτης.

Θωμᾶτα (Πλ.) Θωμᾶτος - ματοπούλλα, πληθ. Θωμαῖοι (πρὸς Μηλιαρ. 51).

Καλᾶτα (Ἀν), Καλᾶς - Καλούδισσα. Καλλιγαῖτα (Λθ), Καλλιγᾶς - γοῦ. Καμναροῖτα (Κγ.), Καμνάρης - ἄραίνα. Καβαναῖτα (Κγ.), Καβανᾶς. Καβιτοῖτα (Ρκ.), Καβίτης - ἴτσαίνα. Καραδιναῖτα (Λθ.), Καραδινός - νάδες - νιά - νιές καὶ - νοούδισες. Καρδακᾶτα (Θν.). Καρδάκις - κάδες - δάκαινα. Καρουσᾶτα (Πλ.), οἰκ. Καροῦσος - σάδες - ρούσαινα. Καταποδᾶτα (Σμ.), Καταπόδης (οἰκ. Λευκάδος). Καταρέλλᾶτα (Ἀν.), Καταρέλλος - ἔλλαινα. Καψαλᾶτα (Ἐρ.), Καψάλης - ἄλαινα. Κοκκολᾶτα (Ἐρ.), οἰκ. Κοκκόλης - ὀληδες, κάτ. - λάδες - κόλαινα, Κοκκολᾶτα (Κρ.), Κοκκόλης - κόλαινα. Κομιτᾶτα (Ἐρ.), Κόμιτας - μίταινα.

Κομποθεκράτα (Λβ.), Κομποθέκρας (ἢ ἐκλας) - ἐκραινα. Κονιδραῖτα (*Ερ.), Κονιδάρις - αἶνα - ρούδισες. Κοντογουράτα (Θν.), Κοντογούρης - ούραινα. Κουβαλαῖτα (*Αν.), Κουβαλαῖς - λιάδες - βάλαἶνα καὶ - λιῶσα. Κουλουράτα (Σμ.), Κουλούρης - ράδες - λούραινα. Κουντουράτα (Λβ.), Κουντούρης - ούρηδες, κάτ. - ράδες - ούραινα - ραῖκο. Κουρκουμελαῖτα (Λβ.), Κουρκουμέλης - λάδες - ἐλαἶνα καὶ - λούδισσα. Κουρουκλαῖτα (Πτ.), Κουρούκλης - λάδες - ρούκλαινα.

Λαταβινάτα (Σμ.), Λαταβίνος - ίναινα - ιναιλοπούλλα. Λεκατσάτα (Πλ.), οἰκ. Λεκατσᾶς - κάτσιαινα. Λογαράτα (Πλ.), Λογαρᾶς - άδες - αρῶ - ρούδισες - ροπούλλα. Λουκάτα (Πλ.) οἰκ. καὶ κάτ. Λούκας - κάδες - κοῦ - οὔδες. Λουκεράτα (*Αν.), Λουκέρης - ἐραινα. Λουπάτα οἰκ. Λούπος. Λουρδαῖτα (Εἰ.), Λουρδᾶς - άδες - ρδοῦ - δούδισες.

Μαγουλάτα (Λβ.), Μαγουλαῖς - λοῦ - λούδισες. Μαζαρακάτα (Λβ.), Μαζαράκης (2 - 3 οἰκίαι). Μαθάτα (Ληξούρι), Μαθιὸς - Μαθιοῦ - θιοῦδισες - θιοπούλλα. Ματζαβινάτα (Κγ.), Ματζαβίνος - βίλαινα. Μαδουκάτα (Κγ.), Μάδουκας - ούκαινα. Μαρκαδωνάτα (*Ερ.), Μαρκαδώνης, οἰκ. - δώνηδες, κάτ. - δωνάδες, θηλ. - δώναἶνα. Ματαραγάτα (Πρ), Ματαράγας - γαινα. Ματσουκάτα (*Ερ.), Ματσούκης - ούκηδες οἰ κατ. - κάδες - ούκαινα. Μαυρικᾶτα (Ρκ.), οἰκ. Μαυρίκις. Μενεγάτα (Λβ.), Μενάγιας καὶ Μένεγος - γάδες. Μεταξάτα (Λβ.), Μεταξᾶς - άδες - ξοῦ - ξοῦδισες. Μινεῖτα (συνοικία Ἐπανωχωριοῦ Μλ.), οἰκ. Μινέτης. Μιτακάτα (Τλ.) Μιτάκης - άκαινα. Μιχαλιτσάτα (Μσ.), Μιχαλίτης - ίσαινα. Μορφεῖτα (Ληξούρι), Μορφέτας - τάδες - φέταινα. Μονοπολάτα (*Αν.), Μονόπολις - πόλαινα. Μοντεσανῖτα (Τλ.) οἰκ. καὶ κάτ. Μοντεσάντος. Μουζακάτα (Σμ.), οἰκ. Μουζάκης - άκαινα. Μουσᾶτα (Εἰ.), Μουσης - σάδες - σοῦ - σοῦδισες. Βονικᾶτα (*Ερ), Βονίκας - καῖοι, - νίκαινα. Βεκατωράτα (Πλ.), Βεκατῶρος - ώραἶνα - ραινοπούλλα. [τὸ Β ἀναγνωστέον ὡς λατινικόν].

Δομάτα (Λβ.), Δόμος κάτ. - μάδες - μούδισσα - μαῖκο. Δοριζάτα (Λβ.), Δόριζας - ζάδες - ρίζαινα - ζοπούλλα (κόρη) - ζαῖκο.

Παρισάτα (*Αν.), οἰκ. Παρίσης - ίσαινα. Πετρικάτα (Θν.), Πετρικὸς - ρίκαινα. Περαῖτα (Λβ.), Περάτης - άταινα. Πολυκαλάτα (συνοικ. Λξ.), Πολυκαλαῖς. Πολυμεράτα (Τλ.) Πολυμέρης - μέραινα. Ποριαράτα (Εἰ.), Ποριάρις - άριδες - άραινα - νες ἢ - ρούδισες. Ποταμανάτα (Πλ.) Ποταμιᾶνος - άναινα. Προκοπάτα (Πλ.) Προκόπις (πρβ. Μηλιαρ. 62). Πονλάτα (Σμ.), οἰκ. Πούλος - Πούλαινα - νες.

Ῥαζάτα (Πτ.) Ῥαζῆς - ζάδες, Ῥάζαινα - νες - ζαῖκο. Ῥαφτοπουλάτα (Πλ.), Ῥαφτόπουλος - ούλαινα.

Σαρλάτα (Λβ.), Σάρος κάτ. - λάδες. Σάρολαινα - νες καὶ - λούδισες (κόραι). Σβορωνάτα (Λβ.), Σβορώνος οἰκ. - ναῖοι, κάτ. - νάδες - ρώναινα - ναῖκος. Σιμοῖτα (Εἰ.), Σιμοῖτας - άδες - τοῦ - τοῦδισες - τοπούλλα. Σολωμάτα (Ρκ.), οἰκ. Σολωμός. Στελιᾶτα (Ληξούρι) Στελιώτης.

Ταρκασῶτα (Πλ.), Ταρκάσης - άσαινα. Τζαμαρελλᾶτα, Τζαμαρέλλος οἰκ. -λαῖοι κατ. -λάδες -ρόελλαῖνα. Τζανᾶτα (Ρκ.), οἰκ. Τζανῆς -νάδες. Τουλιᾶτα (ῚΕρ.), οἰκ. Τούλιος, κάτ. -Τουλιᾶτος -άταινα. Τραυλιᾶτα (Λβ.), Τραυλός κάτ. -λιᾶδες, Τραυλοῦ -λουδισσες. Τρουγιανᾶτα (Τλ), Τρουγιᾶνος -νάδες -γιάναινα. Τσελεν-τάτα (ῚΕρ.), οἰκ. Τσελέντης -λέντηδες. κάτ. -λεντιᾶδες, θηλ. -λένταινα. Τυπαλᾶτα (Τλ.) Τυπάλδος.

Φαβατᾶτα (Κγ'), Φαβατᾶς -βάταινα. Φαρακλᾶτα (Πτ.), Φαρακλός (προβ. Μηλιαρ. 62) -ράκλαινα -νες καὶ -λουδισσες. Φερεδιᾶτα (Πλ.), Φερεδῖνος -ίναῖνα. Φουκᾶτα (Λβ.), Φουκᾶς -άδες, Φούκαινα -κούδισσες. Φραγᾶτα (Μλ), οἰκ. Φραγᾶτος, κάτ. -άτης πληθ. -γάδες.

Χαλιωτᾶτα (Σμ.), οἰκ. Χαλιώτης -ώταινα. Χανδᾶτα (Κγ.) κάτ. Χαν-δάδες. Χανριᾶτα (Κγ.) κάτ. Χανριᾶδες. Χερμᾶτα (Κρ.), Χέρμης -μάδες, Χέρμαινα -νες ἢ μούδισσες. Χιονᾶτα (ῚΕλ.), Χιόνης -όναινα καὶ -ονοῦ -ούδισσες.

β. Τὰ τῶν λοιπῶν χωρίων.

ῚΑγιά Θεέκλη κάτ. ἀπ τὴν ῚΑγιά Θεέκλη. ῚΑγιά Θημιᾶ (Ἐδφημία, Τλ.) ἀπὸ τὴν ῚΑγιά Θημιᾶ.(δ) ῚΑγῶνας (Θν.), ῚΑγωνιάτης -άτισσα. ῚΑθήρας (Θν.), ῚΑθεριᾶνος -άνα καὶ -άναῖνα. ῚΑβελᾶ (Πρόννοι), ὄχ τοῦ ῚΑβελᾶ ἢ ῚΑβελιώτης. ῚΑπανω-χώρι (Μλ), ῚΑπανωχωρίτης -ίτισσα. Τὸ ῚΑράκλι (περιοχὴ 4 κωμῶν. Μηλιαρ. 43) ῚΑρακλιᾶνος. ῚΑργῖνια (τὰ ῚΕλ.), ῚΑργινιώτης -ώτισσα. ῚΑργοστόλι -λιώτης. ῚΑσσο (ῚΕρ.) ῚΑσοιώτης. (στοὺς) ῚΑτσουνᾶδες (ῚΕλ.), ῚΑτσουναδιώτης -ώτισσα καὶ -παδιανός. Στ' ῚΑφραγᾶ συνήθως ὄχ τ' ῚΑφραγᾶ.

(τοῦ) Βαλεριᾶνου (ῚΕλ.), Βαλεριᾶνος -άνα καὶ -ιᾶναινα. (ἡ) Βάλτα (Μηλιαρ. 39 Μπάλτα ἢ Μπάλταις, ἄλβανικόν) Βαλτσιᾶνος. Βαρὸν (ῚΕρ.), Βαρωνώτης -ώτισσα. (τοῦ) Βιγλῆ, Βιγλῆς -ῆδες -γλήτισσα. Βουνὶ (Κγ.), Βουνησιᾶνος -άναῖνα -νοπούλλα.

τὸ Διγαλέτο (Πρ.), ἀπὸ τὸ Διγαλέτο.

ῚΕλιός (περιοχὴ) Λετσιᾶνος.

τὰ Ζόλα (Θν.), ῚΑζολιάτης -άτισσα -άτικο.

(τὰ) Θεράμονα (ῚΕλ.) ὄχ τὰ Θ. (ἡ) Θημιᾶ (περιοχὴ), Θημιᾶτης -άτισσα καὶ -άταινα.

(τὸ) Καπαδρίη (Ρκ.), Καπαδρίτης -ίταινα. (δ) Καραβάδος (Λβ.), Καρα-βισιᾶνος -άνα -νοπούλλα. Κάστρο (Λβ.), Καστριηνός -νιά. Κατάρροαχο (Πρ.) ἀπὸ τὸ Κ. Κατελιός (ῚΕλ.) Κατελισιᾶνος. Κεραμιές (Λβ.), Κεραμισιᾶνος -άνα. (τὰ) Κλείσματα (Λβ.), Κλειματισιᾶνος (ἄνευ σ) -άνα. (δ) Κοθριᾶς (ῚΕρ.), Κοθριώτης -ώτισσα καὶ Κοθριανός -νοῦ. (τοῦ) Κολαῖτη (ῚΕλ.), Κολαῖτης -ίταινα -τοπούλλα. (τὰ) Κοριᾶνα (Λβ.), Κοριανίτης -ίτισσα -ίτικο. οἱ Κοριανοὶ (ῚΕλ),

Κορωνισιᾶνος - ἄνα - ἄνικο. (τοῦ) Κουτροκόη (Σκ.), ὄχ τοῦ Κ (καὶ οἶκ. ὁ Κουτροκόης). Κρεμμύδι (Μπ.), οἶκ. Κρεμμύδης, κάτ. Κρεμμυδιώτης - ὠταινα.

Λακήθρα (Δβ.), Λακηθρηγὸς - νιά - νὲς - νοπούλλα. Λιβαθῶ (τοῦ) Λιβαθοῦς καὶ - θῶς) Λιβαθηνός.

(τὰ) Μακριώτικα (Πλ.) οἶκ. Μακρὸς - Μάκραινα κάτ. Μακριώτης - ὠτισσα. (τὰ) Μαλὰ (περιοχὴ) Μαλισιᾶνος. (τοῦ) Μαρκόπουλλου (Ἔλ.), ὄχ τοῦ Μ. (τὰ) Μεσοβούνια (Ἔρ.), Μεσοβουნიώτης - ὠτισσα, (οἱ) Μηγιές (Δβ.), Μηρισιᾶνος - ἄνα.

(τὸ) Νύφι (Θν.), Νυφιώτης.

τοῦ Ξενόπουλου (Ρκ.), ὄχ τοῦ Ξ. ἢ Ξενόπουλος.

(τοῦ) Πάστρα (Μπ.), ὄχ τοῦ Π. (τοῦ) Πεδόγαλου (Κν.), ὄχ τοῦ Π. (καὶ οἰκογ. Πεδόγαλος). (ἡ) Πεσοάδα (Δβ.), Πεσοαδιᾶνος - ιάνα - ιάνικος (δρόμος). Πετρουλῆ (μικρὸς συνοικισμὸς παρὰ τὸ Κρεμμύδι) ὄχ τοῦ Π., (οἱ) Πλατιεῖς (ἔλ.), Πλατισιᾶνος - ἄνα. (ἡ) Πύλαρο (Πλ.), Πλαρηγὸς - νιά. Πυργί (Πρ.), Πυργισιᾶνος - ἄνα (Μηλιαρ. 46 - γιώτης).

(ἡ) Ῥίζα (Θν.), Ῥιζιώτης - ὠτισσα. Ῥίφι (Ἄν.), Ριφιώτης ἢ Ρουφιώτης - ὠτισσα - τοπούλλα.

ἡ Σάμο (Σμ.), Σαμικὸς - κιὰ - κές. Σκάλα (Σκ.), Σκαλισιᾶνος. Σουλάροι (Κγ.) Σουλαριώτης - ὠτισσα. (τοῦ) Σπαθῆ (Σκ.), ὄχ τοῦ Σπαθῆ. (τὰ) Σπαρτιά (Δβ.), Σπαρηγὸς - νιά - ναϊκός (δρόμος). (τὰ) Σπήλια (Κρ.), Σπηλिसιᾶνος - ἄνα - ἄνικος. τὸ Στάβερι (Πρ.), ὄχ τὸ Στάβερι, οἶκ. Στάβερις (Μηλιαρ. 124).

τὰ Φάρσα (Πτ.), Φαρσηγὸς - νιά - ναϊκός. τὸ Φισκάδρο ἢ Πισκάροδο (Ἔρ.), Φισκαδριώτης - ὠτισσα.

ἡ Χαλικερῆ (Ληξούρι), Χαλικεριώτης, Χαμώλακκος (Πλ.) ὄχ τὸ Χ., τὸ Χαράχιη (συνοικία τοῦ Στάβερι Πρ.), ὄχ τὸ Χ., οἶκ. Χαράχτης - ἄκταινα.

Ψυλληθριᾶς (Ἔρ.) ὄχ τὸ Ψ.

ΣΙΜΟΣ ΜΕΝΑΡΔΟΣ